

Onbeantwoorde liefde

Door Rosanne Klaver

“Onbeantwoorde liefde”, zo noemde Hans Vollaard de toenaderingspoging die Vlaanderen deed tot Nederland in 1993. Een staats hervorming zorgde er toen voor dat België een federale staat werd en dat de drie gewesten (Vlaanderen, Brussel en Wallonië) in beperkte mate afzonderlijk buitenlands beleid konden voeren. Nu, vijftien jaar later, zien sommigen in de politieke crisis wederom een gebeurtenis die de kloof tussen Wallonië en Vlaanderen benadrukt en de verwantschap tussen Vlaanderen en Nederland naar voren brengt.

De Groot-Nederlandse gedachte, het streven om Vlaanderen en Nederland staatkundig te verenigen, steekt zo nu en dan de kop op, maar heeft zich nog nooit in concrete stappen vertaald. Veel interessanter is het daarom om te kijken naar wat België ondanks –of misschien wel dankzij– de verschillen tussen Wallonië en Vlaanderen tot één staat maakt. Hierover kwamen Filip d’Havé en Julie Bynens, respectievelijk Diplomatiek Vertegenwoordiger en Adjunct-Vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Nederland, vertellen tijdens het ‘Debat Vlaanderen’ op 10 maart jongstleden.

Na een inleiding door Hans Vollaard schetste Julie Bynens de staatkundige ontwikkeling van België sinds 1830. De huidige staatkundige vorm van België is het resultaat van een aantal lijmpogingen van de maatschappelijke en taalkundige breuklijnen die België van nature doorklieven. Zo was aanvankelijk Frans de officiële taal, maar kwam al snel de roep om ook het Nederlands te erkennen. In 1932 werd de spreektaal van een gebied officieel de bestuurstaal, waarna in 1962 de taalgrens werd vastgelegd, die tevens een sociaal-economische grens demarkeerde. België bestond nu uit een Nederlandstalig gebied (Vlaanderen); een Franstalig ge-

bied (Wallonië); een Duitstalig gebied (tegen de oostgrens) en een tweetalige hoofdstad. In 1980 werden aan de hand van deze gebieden drie gemeenschappen en drie gewesten ingericht. Gemeenschappen kregen bevoegdheden met betrekking tot persoonsgebonden zaken; gewesten voeren beleid met betrekking tot territoriale zaken. Vlaanderen heeft het bestuur van haar gemeenschap en haar gewest samengevoegd onder één regering. Daardoor telt België nu zes verschillende regeringen; de federale regering, de Vlaamse regering, de Waalse gewestregering, de Waalse gemeenschapsregering, de regering van de Duitse gemeenschap en de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Vervolgens nam Filip d’Havé het woord over en besprak hij het buitenlands beleid van Vlaanderen en de toekomst van België nu zij zich in een schijnbaar onoverkomelijke crisis bevindt. Vooral interessant is de manier waarop België zich in Europa opstelt. Het Belgische standpunt in Europa wordt namelijk bepaald door de standpunten van de gewestelijke drie regeringen. Daarbij nemen Belgische ministers van de verschillende regeringen om de beurt zitting in Europese vergaderingen.

Wat betreft de toekomst van België is d’Havé somber gestemd. Hij schetst vier scenario’s waarvan ‘gestructuraliseerde definitieve defederalisering’ de voorkeur van Vlaanderen heeft, maar door Wallonië wordt afgekeurd. ‘Defederalisering à la carte’ en ‘institutionele blokkering en separatisme’ zijn meer voor de hand liggend, hoewel het laatste een onhoudbare situatie oplevert.

Geert Mak schrijft over België: “Naar buiten toe is het land een eenheid gebleven, een kleine natie die met grote vaardigheid manoeuvreert rond (...) grote breuklijnen. Ondanks de uiterlijke schijn verkeert België in een almaar voortgaand desintegratieproces”. Dat moet ook de conclusie zijn van deze avond; België heeft grote problemen besluitvaardig te blijven –althans op federaal niveau. Oplossingen zijn schaars en onbevredigend, maar uiteindelijk zal iets moeten gebeuren. En welke rol Nederland daar eventueel in kan spelen, dat is voor latere zorg. ■

Bronnen:

Mak, Geert (2004) In Europa, Amsterdam: Atlas.